

УДК 327

DOI: 10.31733/17-03-2023-107-109

Маргарита АРСЕНЮК

студентка спеціальності «Політологія»

Науковий керівник:

д.політ.н, проф. **Олена КІНДРАТЕЦЬ**

(Запорізький національний університет)

РОЛЬ ПОЛІТИЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В ГАРАНТУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ЯПОНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ

З початком процесів глобалізації та вестернізації світу найбільший вплив розділили між собою Америка та держави Європейського Союзу, розпад в 1991 році СРСР тільки підтвердив тезу про домінацію демократії та капіталізму у світі та їх забезпечення політичної стабільності та розвитку держав. Сьогодні світ також знаходиться на перипетії великих змін, насамперед їх початком стали такі міжнародні процеси, серед яких повернення до багатополарності світу, вихід на міжнародну арену та активна діяльність Китаю і Японії, боротьба за сфери впливу та нова хвиля повернення тоталітаризму, тобто дослідження початку нової ери та розвитку національної безпеки держав є актуальним питанням для політологічної науки.

Метою дослідження виступає розгляд феномену політичної стабільності на прикладі Японії та порівняння її з феноменом політичного застою Північної Кореї. А також її збереження та функціонування в умовах глобалізації, та доведення тези про те, що політична стабільність виступає одним із основних факторів функціонування політичного режиму та збереженню національної безпеки.

Вивченням політичної стабільності як складової політичного режиму займалися такі зарубіжні науковці як С. Ліпсет, Р. Даль, Дж. Яворські, І. Фен, Дж. С. Дейвіс, А. Зінов'єв, а також українські вчені : А. Крап, А. Романюк та інші.

Поняття політичної стабільності в міжнародному просторі особливо гостро почало обговорюватися після Другої світової війни, політологи та соціологи також почали докладне вивчення теми.

Згодом термін закріпився як чітко визначена категорія у політичній науці, але варто зазначити, що варіантів розгляду терміну існує безліч. У роботі під поняттям «політична стабільність» визначено стан політичної системи суспільства, якому властива сукупність зв'язків між різними політичними суб'єктами, яким притаманна стійкість і цілісність, здатність до ефективної і конструктивної співпраці [1]. При цьому поняття можна також визначити та співставити із політичною поведінкою суспільства, тобто, як зазначає К. Аке: «політична стабільність існує в тій мірі, в якій члени суспільства обмежують себе моделями поведінки, які потрапляють у рамки, накладені очікуваннями щодо політичної ролі. Будь-які дії, які виходять за ці межі, є проявом політичної нестабільності» [4].

Перед початком роботи, варто визначити критерії порівняння держав, серед них: легітимність та ефективність політичного режиму, економіка, міжнародні зв'язки та політична культура, за цими показниками пізніше, будуть зроблені висновки.

Варто зазначити, що розгляд політичної стабільності в демократичних та тоталітарних режимах має свої особливості, наприклад, якщо брати до уваги типологію Ліпсета [3 ст.161], яка враховує поняття легітимності влади, то політичний режим Японії є легітимним та ефективним. При визначенні фактору легітимності політичного режиму Північної Кореї, як і будь-якої іншої тоталітарної держави, справедливо виникає питання можливості наукового підґрунтя наведених аргументів. Адже при умовах закритості політичної системи, повному підпорядкуванні усіх сфер життя владі, важко дати оцінку легітимності режиму, оскільки провести опитування населення та визначити чесні результати неможливо. При цьому, якщо звернути увагу на функціонування режиму то його можливо визначити як здебільшого не ефективний, оскільки система держави забезпечує життя лише невеликому колу еліти та вичерпує і не розвиває людський ресурс [2].

З початком ери глобалізації Японія стрімко розвивала свій економічний та

політичний потенціал, з розвитком технологій та входження їх у міжнародний простір та з появою загроз національній безпеці держава також залучила свої ресурси для вирішення питання. Переймаючи тенденції Західної цивілізації держава вміло пристосовувала їх до своїх умов проводивши політику японізації [6]. Таким чином Японія як вибудовувала зв'язки на міжнародному рівні завдяки вдалому балансу між запозиченням і відкритістю та традиційністю й кордонами. При цьому почався активний розвиток власної культури та поширення її завдяки таким сферам як література та японська мультиплікація [11]. За допомогою вище наведених тверджень, робимо висновки, що процеси глобалізації здебільшого позитивно вплинули на політичну стабільність Японії, посилили демократизм влади та політичну культуру населення, та допомогли посилити економічний розвиток та вийти державі на міжнародний рівень як сильного гравця та зберегти завдяки цьому національну безпеку.

Фактор глобалізації у Північній Кореї мав доволі слабкі показники, держава і досі має закриту систему і сталу, законсервовану у часі культуру. Через це взаємозв'язка та обміну інформацією зі світом не відбулося, при цьому національна безпека держави також застаріла в часі, хоч і є доволі захищеною від сторонніх втручань [6]. Економіка Північної Кореї є нестабільною та слабкою [7]. Здебільшого її функціонування забезпечене лише зв'язком із невеликою кількістю партнерів держави, серед яких здебільшого також держави недемократичного устрою, наприклад Росія та Китай. Північна Корея також майже не має сили на міжнародній арені, та не вбудована у загальну світову систему [6]. Політична стабільність країни має здебільшого ознаки застою, що підтверджує скрутний економічний стан, та відсутню політичну культуру населення.

Якщо провести порівняльний аналіз на основі результатів дослідження багатьох науковців, які вивчали дану тему, то можливо зробити такі висновки: Північна Корея та Японія відносяться до цивілізації Сходу, та мають у своїй культурі схожі риси, такі як колективізм, повагу до традицій, культ предків, патріотизм, прагнення суспільного блага, консерватизм [8]. Але на відміну від Японії, політична еліта Північної Кореї значно спалюжила політичну культуру населення за допомогою винищення інтелігенції, репресіям невдоволеної частки населення та придушенням протестів. За економічними показниками Північна Корея займає 213 місце з 230 по ВВП на душу населення [5]. Такі показники Північна Корея займає через застарілу планову мобілізаційну економічну систему. Основними галузями економіки є машинобудування, хімічна промисловість та видобуток корисних копалин. Експорт та імпорт в країні відбувається лише з її партнерами, серед них найбільшу частку займають Китай та Росія [6].

Японія, як було зазначено вище, є економічно розвиненою країною та посідає третє місце в світі за показником ВВП на душу населення, її основними галузями виробництва є сільське господарство, автобудування, текстильна промисловість, електротехнічна галузь [10]. При цьому країна практично повністю здатна забезпечити себе необхідними товарами, настільки, що певний час її тип економіки співставляли з феноменом Галапагоських островів [9].

Таким чином проаналізувавши фактори політичної стабільності Японії та Північної Кореї, серед яких: політичний режим, економіка та політична система а також основні особливості політичної культури населення, вдалося прослідкувати їх розвиток та взаємодію в умовах глобалізації. З вищезазначених факторів можливе доведення основної тези дослідження, що політична стабільність виступає одним із основних факторів функціонування політичного режиму, як гаранту національної безпеки. Процеси глобалізації в свою чергу змогли посилити ці фактори безпосередньо вплинувши на інтеграцію та взаємопроникнення культури. Завдяки процесам глобалізації Японія змогла швидко посилити свій вплив та міжнародній арені, досягти економічного зростання, закріпивши політичну стабільність та демократизм. Північна Корея навпаки перейшла в еру політичного застою, хоч з приходом до влади Кім Чен Ина і були проведені реформи лібералізації, однак політична система так і залишилася закритою для світової спільноти а влада і досі не є демократичною. На фактор слабкості політичної стабільності держави також вказує слабка політична культура населення та низькі економічні показники. Таким чином потенціал Японії та її політична стабільність перевершують за вказаними показниками ситуацію в Північній Кореї.

1. Головатий М.Ф., Антонюк О.В. Політична стабільність. Політологічний словник. URL: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/kv_08.pdf&ved Дата звернення: 05.03.2023

2. Горлач М.І., Кремень В.Г., Політологія наука про політику. URL: https://pidru4niki.com/1781040936307/politologiya/politologiya_nauka_pro_politiku Дата звернення: 05.03.2023
3. Лінсет С.М.// Хрестоматія з історії всесвітньої політичної думки: навч. посіб. / уклад. М. О. Баргер [та ін.]. — Миколаїв: Видавництво МФ НАУКМА, 2002. — ISBN с. 161.А
4. Ake C. A Definition of Political Stability.. URL: https://www.jstor.org/stable/421552?read-now=1&seq=1#page_scan_tab_contents Дата звернення: 05.03.2023
5. Evans J.R. North Korea's economic crisis: Last chance for denuclearization? Revere. URL: <https://www.brookings.edu/research/north-koreas-economic-crisis-last-chance-for-denuclearization/> Дата звернення: 05.03.2023
6. Frank R. A Question of Interpretation: Economic Statistics From and About North Korea Archived.. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://www.38north.org/2012/07/rfrank071612/&ved=2ahUKewjttajRq8L9AhXdQvEDHWPdBFgQFnoECAyQAQ&usq=A0vVaw2bk-X82VZLIP2GHNtgfUFQ> Дата звернення: 05.03.2023
7. Globalizing the DPRK? Domestic Developments and Cultural Globalization in North Korean Cuisine on JSTOR. URL: <https://www.jstor.org/stable/27160574> Дата звернення: 05.03.2023
8. Grimes W.W. Japan And Globalization: from opportunity to constraint. URL: <https://www.jstor.org/stable/42704238> Дата звернення: 05.03.2023
9. Huber T.M. Strategic economy in Japan. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://www.routledge.com/Strategic-Economy-In-Japan/Huber/p/book/> Дата звернення: 05.03.2023
10. Ito T., Hoshi T. The Japanese economy. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://mitpress.mit.edu/9780262538244/the-japanese-economy/> Дата звернення: 05.03.2023
11. Teasdale B.A. Japanese Tradition and Culture: Aid or Obstacle to Future Success?. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://www.lehigh.edu/~rflw1/courses/1999/spring/ir163/Papers/pdf/> Дата звернення: 05.03.2023

УДК 342.4

DOI: 10.31733/17-03-2023-109-111

Дар'я АРТАМОНОВА

студентка ННІ права та інноваційної освіти

Науковий керівник:

к.ю.н., доц. **Андрій САМОТУГА**

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНІ БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ

Конституційний процес є важливою складовою політичного життя кожної країни, оскільки він визначає правові засади функціонування держави. Україна, як суверенна демократична держава, також має свій конституційний процес, який формується впродовж багатьох років і викликає значний інтерес серед політологів та юристів. У цій публікації ми розглянемо основні аспекти конституційного процесу в Україні, а також звернемо увагу на сучасні безпекові виклики, з якими стикається українське конституційне право.

Конституційний процес в Україні розпочався з моменту набуття державної незалежності у 1991 році. Основним документом, який регулює конституційний процес в країні, є Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року. Вона визначає основні принципи державного устрою, права та свободи людини, розподіл влади.

Одним із важливих аспектів конституційного процесу є процедура зміни Конституції. Згідно зі статтею 157 Конституції України, зміни до Конституції можуть бути внесені шляхом прийняття Конституційного закону, який підтримує не менше двох третин голосів від конституційного складу Верховної Ради України [1]. Цей процес має високу правову складність та вимагає широкої громадської участі і консенсусу серед політичних сил.

Конституційний процес включає також розробку і прийняття конституційних законів. Конституційний закон має важливе значення, оскільки він визначає основні принципи та норми функціонування держави. Його прийняття зазвичай вимагає особливого